

En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2010/11:155 med förslag om en ny lag om elcertifikat tillsammans med två motioner som väckts med anledning av propositionen. Vidare behandlas fyra motioner om elcertifikat från den allmänna motionstiden 2011. Regeringens lagförslag innebär bl.a. att det blir möjligt för Sverige att ha en gemensam elcertifikatsmarknad med andra länder och att kraven skärps för att el som produceras med vattenkraft ska kunna tilldelas elcertifikat. Elcertifikatssystemets nuvarande mål för ökningen av den förnybara elproduktionen ändras inte. Den nya lagen om elcertifikat föreslås träda i kraft den 1 januari 2012. Vidare föreslår regeringen följändringar i fyra andra lagar samt att riksdagen ska godkänna ett avtal mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet förslagen i propositionen, dock när det gäller den föreslagna nya lagen om elcertifikat med vissa redaktionella ändringar samt ett tillägg i en paragraf (se bilaga 3). De sex motionerna avstyrks samtidigt. Utskottet anser att den nuvarande målnivån i elcertifikatssystemet på 25 TWh ny förnybar el till 2020 är väl avvägd och att det med det satta målet finns goda förutsättningar för en utbyggnad av förnybar elproduktion.

I en reservation (S, MP, V) yrkas avslag på propositionen. Reservanterna anser att målet för elcertifikatssystemet bör utvidgas till 30 TWh ny förnybar el till 2020 och att nya kvoter i elcertifikatssystemet som baseras på detta mål ska införas innan en gemensam elcertifikatsmarknad med Norge förverkligas. I tre andra reservationer lämnas olika synpunkter på vattenkraftens roll i elcertifikatssystemet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	8
Inledning	8
Propositionen	8
Motionerna	11
Vissa kompletterande uppgifter	13
Mål för ny förnybar el	13
Konkurrensförutsättningar i ett gemensamt elcertifikatssystem	13
Vattenkraft i elcertifikatssystemet	13
Regeringens insatser för vandrande fiskar	15
Uppdrag att utreda särredovisning av elcertifikatskostnaden	15
Utskottets ställningstagande	16
Inledning	16
Avslag på propositionen	16
Vattenkraften i elcertifikatssystemet	16
Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft	17
Särredovisning av elcertifikatskostnaden	17
Regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad	18
Reservationer	19
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (S, MP, V)	19
2. Vattenkraften i elcertifikatssystemet, punkt 2 (MP, V)	20
3. Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft, punkt 3 (S)	21
4. Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft, punkt 3 (MP, V)	22
Särskilt yttrande	23
Regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad, punkt 5 (S, MP, V)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Propositionen	24
Följdmotionerna	24
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	26
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	48
Ändringar i regeringens förslag till lag om elcertifikat	48

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:N3 av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP) yrkandena 1 och 3,

2011/12:N4 av Lars Johansson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2011/12:N321 av Matilda Ernkrans och Sara Karlsson (båda S) yrkande 2.

Reservation 1 (S, MP, V)

2. Vattenkraften i elcertifikatssystemet

Riksdagen avslår motion

2011/12:N3 av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP) yrkande 2.

Reservation 2 (MP, V)

3. Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:N372 av Krister Örnfjäder (S) yrkande 2 och

2011/12:N419 av Helena Leander (MP).

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (MP, V)

4. Särredovisning av elcertifikatskostnaden

Riksdagen avslår motion

2011/12:N403 av Lars Isovaara och Josef Fransson (båda SD).

5. Regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om elcertifikat med de ändringarna att 2 kap. 12 §, 4 kap. 8 §, 5 kap. 11 §, 6 kap. 8 § och 8 kap. 1 § får de lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

2. lag om ändring i utsökningsbalken,

3. lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),

4. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

b) godkänner avtal mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om en gemensam marknad för elcertifikat.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:155 punkterna 2–6 och bifaller delvis proposition 2010/11:155 punkt 1.

Stockholm den 8 november 2011

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Lars Johansson (S)¹, Hans Rothenberg (M), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S)², Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S)³, Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S)⁴, Helena Lindahl (C), Karin Åström (S)⁵, Jonas Jacobsson Gjörtlér (M), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V)⁶, Borianana Åberg (M), Ingela Nylund Watz (S)⁷ och Lise Nordin (MP)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 5.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

- proposition 2010/11:155 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad
- två motioner som har väckts med anledning av propositionen
- fyra motioner från den allmänna motionstiden 2011.

Utskottet har uppvaktats av representanter för Sveriges energiföreningars riksorganisation. I ärendet har utskottet också tagit emot en skrivelse från Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund.

Bakgrund

Lagen (2003:113) om elcertifikat trädde i kraft i maj 2003. Regeringen föreslog våren 2009 i propositionen En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi (prop. 2008/09:163) att andelen förnybar energi 2020 i Sverige bör vara minst 50 % av den totala energianvändningen. Bakgrunden till förslaget var att Sveriges bindande mål enligt det s.k. förnybartdirektivet¹ är minst 49 %. Regeringen bedömde i propositionen bl.a. att elcertifikatssystemet skulle vidareutvecklas och att ett nytt mål för ökningen av den förnybara elproduktionen borde sättas upp som innebär en ökning med 25 terawattimmar (TWh) till 2020 jämfört med läget 2002. Riksdagen beslutade våren 2010 att anta ett förslag från regeringen om ändrade kvoter i elcertifikatssystemet och att godkänna det nya målet för ökningen av förnybar el (prop. 2009/10:133, bet. 2009/10:NU16).

I september 2010 redovisade Statens energimyndighet (Energimyndigheten) ett uppdrag från regeringen om att lämna förslag på ändringar i det samlade regelverket kring elcertifikatssystemet för att regelverket skulle bli mer överskådligt, enhetligt och lättillgängligt och för att de administrativa kostnaderna för berörda aktörer skulle minska. Energimyndighetens förslag har remissbehandlats.

Regeringen gav i februari 2010 Energimyndigheten i uppdrag att även utreda utformningen och analysera konsekvenserna av en utvidgad elcertifikatsmarknad samt att analysera de möjligheter och begränsningar för Sverige som följer av de olika mekanismer för samarbete som finns i förnybartdirektivet och att ge förslag till nödvändiga ändringar i det svenska regelverket som skulle följa av en utvidgad elcertifikatsmarknad. I

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG.

rapporten Samarbetsmekanismer enligt EU:s förnybartdirektiv och i rapporten Gemensamt elcertifikatssystem med Norge redovisade Energimyndighetens sina förslag. Den sistnämnda rapporten har remissbehandlats.

I en promemoria vidareutvecklade Näringsdepartementet lagförslagen i Energimyndighetens rapporter om regelförenkling och om ett gemensamt elcertifikatssystem med Norge samt omarbetade och omdisponerade lagtexterna i förhållande till lagen om elcertifikat. Promemorian med ett förslag till en ny lag om elcertifikat har remissbehandlats.

Energimyndigheten fick i juli 2009 i uppdrag av regeringen att analysera vilka effekter en ambitionshöjning i elcertifikatssystemet skulle kunna få för de elkunder som omfattas av systemet fram till 2020 och därefter. Uppdraget redovisades i januari 2010. I propositionen Höjt mål och vidareutveckling av elcertifikatssystemet (prop. 2009/10:133) gjorde regeringen våren 2010 bedömningen att det inte fanns ett tillräckligt beslutsunderlag när det gällde frågan om hur exempelvis ett pristak eller andra särskilda metoder ska utformas för att hålla konsumenternas kostnader för elcertifikaten på en rimlig nivå. Regeringen beslutade mot denna bakgrund i mars 2010 att ändra det tidigare beslutet från juli 2009 och uppdra åt Energimyndigheten att i samråd med Konjunkturinstitutet analysera den framtida kostnadsutvecklingen och utformningen av insatser för att motverka risken för eventuellt kraftigt höjda kostnader för konsumenterna i elcertifikatssystemet. Resultatet av det nya uppdraget redovisades i september 2010 i en rapport, vilken har remissbehandlats.

Regeringen har begärt Lagrådets yttrande över ett förslag till en ny lag om elcertifikat. I propositionen har regeringen i huvudsak följt Lagrådets förslag.

Sveriges närings- och energiminister och Norges olje- och energiminister undertecknade i september 2009 en överenskommelse med grundprinciperna för ett vidare samarbete om en gemensam elcertifikatsmarknad, och i december 2010 undertecknade de ett protokoll om arbetet med en sådan gemensam marknad som bl.a. konkretiserade Norges åtagande på marknaden. Det norska Stortinget godkände ett förslag till lag om elcertifikat i juni 2011, och lagen har därefter blivit sanktionerad av den norska konungen i statsråd. I juni 2011 undertecknade energiministerna i respektive land ett avtal mellan Sverige och Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag om elcertifikat. Elcertifikatssystemets nuvarande mål och funktionssätt ändras inte. De sakliga nyheter som regeringen föreslår är i huvudsak att det ska vara möjligt att ha en gemensam elcertifikatsmarknad med andra länder, att kraven skärps för att el som pro-

duceras med vattenkraft ska kunna tilldelas elcertifikat och att mindre producenter av förnybar el som själva använder den el de producerat får undantas från kvotplikt.

I övrigt innebär förslaget redaktionella och språkliga ändringar samt omdispositioner för att göra lagen mer överskådlig och tydlig.

Den nya lagen om elcertifikat föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen ska godkänna ett avtal mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat. Avtalet träder i kraft den 1 januari 2012 om respektive lands konstitutionella krav har uppfyllts och under förutsättning att EES-kommittén har beslutat om att införliva förnybartdirektivet.

I propositionen bedömer regeringen även att elcertifikatssystemet uppnår de uppsatta målen och i huvudsak fungerar väl samt att någon reglering av elcertifikatspriserna inte bör göras. Däremot bör informationen till marknadens aktörer och konsumenter förbättras ytterligare, eftersom den är av central betydelse för marknadens funktionsätt.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag, dock när det gäller den nya lagen om elcertifikat med vissa redaktionella ändringar samt ett tillägg i en paragraf. Därutöver godkänner riksdagen avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat. Samtliga motionsyrkanden avslås av riksdagen.

Jämför reservationerna 1 (S, MP, V), 2 (MP, V), 3 (S) och 4 (MP, V) samt särskilt yttrande (S, MP, V).

Inledning

I betänkandet redogör utskottet framför allt för de avsnitt i propositionen som berörs av de olika motionsyrkandena. För en närmare redogörelse för regeringens övriga förslag hänvisar utskottet till propositionen.

Propositionen

En internationell handel med elcertifikat skulle enligt regeringens uppfattning bidra till en bättre fungerande marknad med högre likviditet och ökad omsättning. Därigenom skulle högre effektivitet och en ökad konkurrens för den förnybara elproduktionen skapas. Enligt regeringens förslag till en ny lag om elcertifikat ska elcertifikat som har utfärdats för produktion av förnybar el i en annan stat få användas för att uppfylla kvotplikten¹ enligt den svenska lagen, om det svenska elcertifikatssystemet genom en internationell överenskommelse har samordnats med elcertifikatssystemet i den andra staten.

Förnybartdirektivet innehåller möjligheter till samarbete mellan länderna för att de ska kunna uppnå sina bindande mål för förnybar energi på ett mer kostnadseffektivt sätt. Samarbetet kan ske genom användning av statistiska överföringar, genom gemensamma projekt eller genom gemensamma stödsystem. Elcertifikatssystemet är ett sådant nationellt stödsystem som skulle kunna samordnas med andra länders stödsystem inom ramen för förnybartdirektivet. Samarbetet mellan Sverige och Norge om att införa en gemensam elcertifikatsmarknad är ett exempel på ett gemensamt stödsy-

¹ Skyldighet att inneha och annullera elcertifikat i förhållande till försäljning eller användning av el.

stem. Denna samarbetsmekanism kan dock inte användas mellan medlemsstater och tredjeländer, vilket innebär att en förutsättning för samarbetet är att Norge antar förnybartdirektivet².

I propositionen föreslås det att riksdagen ska godkänna ett avtal mellan Sveriges regering och Norges regering om en gemensam marknad för elcertifikat. Avtalet träder i kraft den 1 januari 2012 om respektive lands konstitutionella krav har uppfyllts och under förutsättning att EES-kommittén har beslutat om att införliva förnybartdirektivet.

Enligt regeringens bedömning bör den svenska kvotkurvan (den kvotplikt som gäller för respektive år) som beslutades av riksdagen våren 2010 (prop. 2009/10:133, bet. 2009/10:NU16) ligga fast och alltså inte ändras i den föreslagna nya lagen om elcertifikat. Avtalet mellan Sverige och Norge innebär inget annat mål för förnybar elproduktion i Sverige än det som riksdagen antog våren 2010, dvs. 25 TWh ny förnybar elproduktion till 2020 jämfört med läget 2002, och inte heller någon ändring i den svenska kvotkurvan eller i tilldelningsreglerna. Det gemensamma målet för Sverige och Norge för ny förnybar elproduktion till 2020 uppgår enligt avtalet till 26,4 TWh. Målet ska delas lika mellan parterna som därmed ska sikta på att annullera elcertifikat motsvarande 13,2 TWh var för 2020. Parterna ska dessutom sträva efter att det för perioden den 1 januari 2012–31 december 2035 hos varje part ska annulleras elcertifikat motsvarande 198 TWh. Om en part önskar införa ett nytt mål för att öka den förnybara elproduktionen efter 2020 inom ramen för den gemensamma elcertifikatsmarknaden, ska kvotkurvans utformning värderas och parten ska samråda med den andra parten om bl.a. påverkan på marknadsaktörer. Parten kan därefter besluta att införa ett nytt mål under förutsättning att ändringen inte ger orimliga konsekvenser för den andra parten. Avtalet är bindande mellan länderna. Enighet mellan parterna krävs enligt avtalet i några frågor. Detta gäller exempelvis en eventuell ändring av Sveriges eller Norges mål för förnybar energi inom ramen för den gemensamma elcertifikatsmarknaden till 2020, utvidgning av den gemensamma elcertifikatsmarknaden till andra länder och uppsägning och ändringar i avtalet.

Utbyggnadsmöjligheterna för förnybar elproduktion har utvärderats i dialog mellan Sverige och Norge som ett led i förberedelsearbetet inför etableringen av en gemensam elcertifikatsmarknad. Den gemensamma uppfattningen är att fördelningen i produktionsslag mellan länderna vid ett gemensamt system bedöms ge utökad vattenkraft i framför allt Norge och utökad biobränslekraft i framför allt Sverige. Förutsättningarna för utökad vindkraftsproduktion bedöms vara ungefär lika i de båda länderna.

Avtalet reglerar tidpunkten för nästa kontrollstation. Den ska genomföras gemensamt mellan parterna och äga rum senast vid utgången av 2015. Därefter ska kontrollstationer äga rum vart fjärde år om inte parterna kom-

² Enligt uppgift från Näringsdepartementet kom Norge under sommaren 2011 överens med kommissionen om ett mål för Norge om en andel om 67,5 % förnybar energi till 2020. Det formella beslutet i EES-kommittén om införlivande av förnybartdirektivet i EES-avtalet ska enligt planerna fattas i november/december 2011.

mer överens om något annat. Regeringen eftersträvar ett stabilt och förutsägbart elcertifikatssystem med regelbundna översyner vid tidpunkter som marknaden känner till. Även om införandet av en gemensam marknad med Norge innebär en viss ökad osäkerhet så bör enligt regeringens uppfattning stabiliteten vara den styrande faktorn i fråga om tidpunkten för nästkommande kontrollstation. Detta innebär att nästa kontrollstation inom elcertifikatssystemet bör genomföras före utgången av 2015 såsom tidigare har planerats. Det finns dock skäl att därefter ha något tätare kontrollstationer i och med införandet av en gemensam elcertifikatsmarknad med Norge. Samtidigt är det viktigt att perioden mellan kontrollstationerna är tillräckligt lång för att ändringar i systemet ska hinna verka och för att grundliga utredningar ska kunna genomföras och omhändertas i lagstiftningsprocessen.

För el som produceras med vattenkraft i en anläggning som har tagits i drift första gången efter utgången av 2002 ska elcertifikat enligt förslaget till en ny lag om elcertifikat inte få tilldelas för något annat än produktionsökningar om anläggningen har en installerad effekt som är högre än 1 500 kilowatt (kW) (storskalig vattenkraft) och elproduktionen ersätter tidigare produktion. Som skäl för förslaget anger regeringen att vissa vattenkraftsanläggningar som rivits eller på annat sätt avvecklats och ersatts med en nybyggd anläggning vid samma fallrättighet har kunnat godkännas för tilldelning av elcertifikat, vilket inte överensstämmer med syftet med elcertifikatssystemet att öka den förnybara elproduktionen. Det är enligt regeringens uppfattning för den storskaliga vattenkraften som begränsningar för tilldelning bör införas vid ersatt produktionskapacitet. När det gäller den småskaliga vattenkraften³ är det viktigt att de möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk tas till vara. Det kan fortsatt finnas ett stödbehov för befintliga småskaliga anläggningar som medför att kraven för dessa inte bör skärpas.

Vid tillämpningen av 2003 års lag har anläggningar för storskalig vattenkraft kunnat tilldelas elcertifikat för hela elproduktionen efter ombyggnad trots att de tidigare endast fått elcertifikat för produktion till följd av ökad produktionskapacitet. En sådan tilldelning är inte förenlig med syftet att öka den förnybara elproduktionen, anför regeringen och föreslår att produktion av el med vattenkraft som sker i en anläggning för storskalig vattenkraft och som endast har tilldelats elcertifikat för varaktiga produktionsökningar inte ska få en ny tilldelningsperiod för hela elproduktionen i anläggningen även om det har gjorts omfattande ombyggnader.

Enligt förslaget ska kraven även skärpas för anläggningar där el produceras med vattenkraft och som varit nedlagda men åter tas i drift. De skärpta krav som föreslås gäller anläggningar som tagits ur drift före den 1 juli 2001 och som därefter tagits i drift efter utgången av 2002. Förslaget innebär att en sådan anläggning inte kan få elcertifikat för något annat än produktionsökningar vid investeringar i ökad produktionskapacitet om det inte har gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra invester-

³ Anläggningar med en installerad effekt om högst 1 500 kW.

ingar att anläggningen ska anses som en ny anläggning. Om sådana ombyggnader har gjorts och kraven uppfylls blir tilldelningsperioden 15 år från dagen för tillsynsmyndighetens beslut att anläggningen är att anse som ny.

Med anledning av att en remissinstans har framfört att det borde övervägas om rätt till elcertifikat ska begränsas till produktion som sker i enlighet med tillstånd och försiktighetsmått som följer av miljöbalken och att en annan remissinstans framfört att miljöåtgärder vid vattenkraftverk bör utredas vidare samt att kontroll av miljötillstånd för vattenkraftverk bör ske, anger regeringen i propositionen att miljökrav bör ställas inom ramen för miljölagstiftningen och att det är olämpligt att nu föra in sådana bestämmelser i elcertifikatslagen. Tillsynen av att miljökraven för vattenverksamhet uppfylls ska utövas av de myndigheter som ansvarar för sådan tillsyn enligt miljölagstiftningen. Utgångspunkten måste enligt regeringen vara att den tillsynen fungerar. Regeringen hänvisar också i propositionen till att det för närvarande pågår ett utredningsarbete inom Regeringskansliet när det gäller behovet av åtgärder i vatten som är påverkade av vattenkraft för att tillgodose kraven enligt den s.k. vattenförvaltningsförordningen⁴ och miljöbalken samt för att tillgodose de miljö kvalitetsmål⁵ som gäller sjöar och vattendrag. Även internationella åtaganden såsom Handlingsplanen för Östersjön⁶ förutsätter åtgärder på området.

I propositionen bedömer regeringen att det finns behov av ökade informationsinsatser gentemot elkonsumenterna för att de ska få en ökad kunskap och medvetenhet om elcertifikatssystemet. Andra åtgärder för att öka elkonsumenternas kunskap och medvetenhet om elcertifikatssystemet bör också övervägas. En möjlig åtgärd som regeringen tar upp är att ställa krav på särredovisning av elcertifikatskostnaden gentemot elkonsumenterna i samband med fakturering. En sådan åtgärd behöver dock enligt regeringen vägas mot den ytterligare administration detta innebär och att elfakturan kan bli mer svårtillgänglig för konsumenten. Energimyndigheten bör enligt regeringen få i uppdrag att utreda om ett krav på särredovisning av elcertifikatskostnaden på elkonsumenternas faktura kan vara en lämplig åtgärd för att öka elkonsumenternas kunskap och medvetenhet om elcertifikatssystemet och om konsumentens eget bidrag till detta system.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:N4 (S) yrkar motionärerna avslag på propositionen och begär att regeringen återkommer med ett nytt förslag om ett gemensamt elcertifikatssystem som innebär ett mål om 30 TWh ny förnybar el fram till 2020 (jämfört med 2002 års nivå). Motionärerna ser inga

⁴ Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

⁵ Jfr proposition 2009/10:155 Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete s. 148.

⁶ Handlingsplanen för Östersjön är ett program för att återställa den ekologiska statusen i Östersjöns marina miljö till 2021 som antogs av den s.k. Helsingforskommissionen 2007.

principiella problem med att införa gemensamma certifikatsystem med andra länder men anser att utformningen av avtalet om ett gemensamt elcertifikatsystem med Norge innebär att Sverige låser sig fast vid målet om 25 TWh ny förnybar el fram till 2020.

I flerpartimotion 2011/12:N3 (V, MP), där motionärerna också yrkar avslag på propositionen, önskas ett tillkännagivande om att certifikatsystemet bör baseras på ett mål om minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55 TWh till 2030. Möjligheterna att bygga ut ny förnybar energi i Sverige är enligt motionärerna större än de 25 TWh till 2020 som riksdagen tidigare har beslutat om. Eftersom målen för en gemensam elcertifikatsmarknad riskerar att bli mer svårjusterade är det viktigt att målen tar höjd för en önskvärd utveckling vid införandet av systemet, framför motionärerna.

Elcertifikaten måste utökas för att Sverige ska kunna klara planeringsmålet (för vindkraft) på 30 TWh, anförs det i motion 2011/12:N321 (S).

I den tidigare nämnda flerpartimotionen 2011/12:N3 (V, MP) önskar även motionärerna ett tillkännagivande om att utesluta vattenkraften ur elcertifikatsystemet och att konkurrensvillkoren och andra osäkerhetsfaktorer klagörs innan lagändringen godtas. En stor volym norsk vattenkraft riskerar att absorbera huvuddelen av de elcertifikat som finns för att nå den gemensamma ambitionsnivån. Det strider mot elcertifikatsystemets grundprincip att ge stöd till ett energislag som vattenkraften, som redan är ekonomiskt lönsam, framhåller motionärerna. Vattenkraftens påverkan på den lokala miljön och den biologiska mångfalden bör enligt motionärerna inte heller underskattas. Det är kontraproduktivt att statligt stöd ges till utbyggnad av ett energislag som gör det svårare att nå andra miljömål. Norge har dessutom förmånligare villkor för nätanslutning än Sverige, och detta har inte beaktats i avtalet. Tätare kontrollstationer än vad regeringen bedömer som nödvändigt behövs inom elcertifikatsystemet för att se över om kvotkurvan behöver justeras och om utbyggnaden av överföringskapaciteten sker i takt med en ökad elproduktion, anförs det vidare i flerpartimotionen.

Om vattenkraft kvarstår i elcertifikatsystemet, så bör elcertifikat för vattenkraft endast få gå till vattenkraft som drivs med tillstånd enligt miljöbalken som omfattar hela verksamheten och som inkluderar moderna miljökrav, anförs det i motion 2011/12:N419 (MP).

För att den småskaliga vattenkraften ska betraktas som miljövänlig så krävs det att de som producerar elen och får ta del av elcertifikaten tar sitt ansvar för miljön, framförs det i motion 2011/12:N372 (S). Produktionsökningar i befintliga kraftverk borde därför vara berättigade till elcertifikat om projekten inte har någon negativ påverkan på miljön. Som exempel nämner motionären att en fungerande faunapassage (en konstgjord åfåra där fisk och andra djur och organismer kan passera både upp och ned förbi kraftverket) anläggs vid de kraftverk som är elcertifikatsberättigade.

I motion 2011/12:N403 (SD) påpekas det att elcertifikatsavgiften ingår i elpriset för privatkunder men att den däremot redovisas separat som en fast avgift per kWh när det gäller företagskunder. Det sistnämnda förhållandet bör gälla även för privatkunder för att tydliggöra hur mycket privatkunden betalar för elcertifikaten, anser motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

Mål för ny förnybar el

I samband med behandlingen av proposition 2009/10:133 om höjt mål och vidareutveckling av elcertifikatssystemet våren 2010 (bet. 2009/10:NU16) förordades det i en motion att riksdagen borde ge regeringen till känna som sin uppfattning att regeringen snarast skulle återkomma med förslag till nya kvoter i elcertifikatssystemet baserat på ett mål om minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och ett mål om minst 55 TWh ny förnybar el till 2030. Motionärerna gjorde bl.a. bedömningen att det finns en betydligt större investeringsvilja i framför allt vindkraft än vad de kvoter för elcertifikaten som följer av regeringens mål för elcertifikatssystemet möjliggör. Utskottsmajoriteten ansåg däremot att den nya målnivån i elcertifikatssystemet på 25 TWh till 2020 var väl avvägd för att nå såväl förnybartdirektivets mål som det nationella målet för andelen förnybar energi och uttalade att målnivån innebär en kraftfull ambitionsökning jämfört med det tidigare målet till 2016. Mot denna bakgrund och med hänsyn till att kvotpliktsnivåerna har anpassats till det nya målet för produktion av förnybar el, ansåg utskottet att det inte fanns några skäl att förorda andra mål- eller kvotpliktsnivåer i elcertifikatssystemet än dem regeringen föreslagit. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (S, V, MP).

Konkurrensförutsättningar i ett gemensamt elcertifikatssystem

I Energimyndighetens rapport Gemensamt elcertifikatssystem med Norge (ER 2010:28 s. 37) anges det att vissa skillnader mellan länderna kan påverka konkurrensförutsättningarna. Fördelningen av kostnaden för nätförstärkning skiljer sig t.ex. åt i Sverige och i Norge. En norsk producent betalar inte för den förstärkning som behövs i det maskade elnätet⁷, medan en svensk producent betalar den kundspecifika kostnaden för detta.

Vattenkraft i elcertifikatssystemet

Under 2010 uppgick den sammanlagda elcertifikatsberättigade elproduktionen i Sverige till 18,1 TWh. Samma år var produktionen 2,6 TWh i vattenkraftsanläggningar som godkänts inom elcertifikatssystemet (Energimyndighetens publikation Elcertifikatssystemet 2011 s. 25 och 29).

⁷ Ledningarna är ihopkopplade på flera ställen så att elen har flera vägar att gå.

Vattenkraftsanläggningar är enligt 2003 års lag berättigade att bli tilldelade elcertifikat i följande omfattning:

- småskalig vattenkraft som var i drift vid utgången av april 2003 och som då hade en installerad effekt som inte var högre än 1 500 kW per produktionsenhet
- återupptagen drift i anläggningar som tagits ur drift före den 1 juli 2001 och som därefter tagits i drift efter utgången av 2002
- nya anläggningar (anläggningar som tagits i drift första gången efter utgången av 2002)
- ökad produktionskapacitet i befintliga anläggningar (gäller produktionskapacitet som ökat efter utgången av april 2003).

Därutöver får Energimyndigheten, i det enskilda fallet, medge innehavaren av en produktionsanläggning rätt att bli tilldelad elcertifikat om denne på grund av myndighetsbeslut eller föreskrifter i annan lag eller förordning inte längre kan få en långsiktigt lönsam produktion eller om denne efter omfattande ombyggnader eller andra stora investeringar inte längre kan få en långsiktigt lönsam produktion och den installerade effekten är högst 15 MW.

De vattenkraftsanläggningar som godkänts inom elcertifikatssystemet domineras av småskalig vattenkraft.

Under 2010 tilldelades 597 företag elcertifikat från 1 164 vattenkraftsanläggningar (Elcertifikatssystemet 2011 s. 29).

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) konstaterar regeringen att vattenkraft är en mycket värdefull tillgång för produktion av förnybar el och att den spelar en central roll i Sveriges elförsörjning och för att nå EU-målet om förnybar energi till 2020. Den har dessutom viktiga egenskaper då den, till skillnad från annan elproduktion, många gånger är både lagrings- och reglerbar. Detta är mycket viktiga egenskaper, inte minst då en allt större mängd el i framtiden bedöms komma från vindkraft. Det är därför viktigt, enligt regeringens mening, att främja en god produktionskapacitet i vattenkraftverken.

Näringsutskottet tog i februari 2009 (bet. 2008/09:NU15) ställning till motionsyrkanden om att begränsa möjligheten till tilldelning av elcertifikat vid vattenkraftsproduktion. Utskottet framhöll i sitt ställningstagande bl.a. att en bibehållen hög produktion av vattenkraft är en viktig del i arbetet med att motverka klimatförändringar och en nödvändig förutsättning för att uppnå de mål för förnybar energi som ställts upp inom EU. Utskottet hänvisade vidare till vad det i tidigare sammanhang gett uttryck för om att de stora möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk och bygga ut sådan vattenkraft som ingår i elcertifikatssystemet bör tillvaratas. Utskottet betonade att de fyra utbyggda älvarna och andra i miljöbalken skyddade vattenområden ska bevaras och underströk att all eventuell utbyggnad av vattenkraften måste prövas enligt gällande lagar. Genom miljöprövningar kan de uppställda miljöpolitiska målsättningarna

upprätthållas och skyddsvärda vattendrag bevaras, anförde utskottet. När det gäller småskalig vattenkraft erinrade utskottet om att en av elcertifikats-systemets grundprinciper är att olika förnybara energikällor ska konkurrera med varandra så att den mest kostnadseffektiva elproduktionen byggs först och att riksdagen därför hösten 2006 korrigerade det beslut om att utesluta den småskaliga vattenkraften från systemet med elcertifikat som tidigare hade tagits våren 2006. Utskottet delade inte den uppfattning som framförts i motionerna om att all vattenkraft ska undantas eller att den småskaliga vattenkraften ska undantas från systemet med elcertifikat. Tre avvikande uppfattningar redovisades i tre reservationer (S; V; MP).

Näringsutskottet har även vid senare tillfällen behandlat motioner om att den småskaliga vattenkraften bör undantas från systemet med elcertifikat. Utskottet tog senast i februari 2011 (bet. 2010/11:NU12) ställning till en sådan motion. Motionen avstyrktes. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (MP, V).

Regeringens insatser för vandrande fiskar

I en särskild skrivelse (skr. 2010/11:163) som avlämnades till riksdagen i augusti 2011 redovisar regeringen de insatser och särskilda satsningar som har gjorts under de senaste åren för att förbättra situationen för vandrande fiskar i sjöar och vattendrag. Till dessa satsningar hör bl.a. skapandet av vandringsvägar för fisk. Skrivelsen behandlas i riksdagen av civilutskottet (bet. 2011/12:CU5).

Uppdrag att utreda särredovisning av elcertifikatskostnaden

Regeringen gav i september 2011⁸ Energimyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett krav på särredovisning av elcertifikatskostnaden på elkonsumenters fakturor och om det kan vara en lämplig åtgärd för att öka konsumenternas kunskap och medvetenhet om elcertifikatssystemet och om deras bidrag till detta system. Enligt uppdraget ska Energimyndigheten bl.a. beakta erfarenheterna av det krav på särredovisning av elcertifikatskostnaden som gällde t.o.m. 2006 och som därefter togs bort. Vid genomförandet av uppdraget ska Energimyndigheten samråda med Energi marknadsinspektionen. Uppdraget ska redovisas senast den 15 maj 2012.

⁸ Regeringsbeslut 2011-09-29, N2011/5641/E.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till motionsyrkandena om avslag på propositionen. Därefter behandlar utskottet motionsyrkandena under rubrikerna Vattenkraften i elcertifikatssystemet, Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft samt Särredovisning av elcertifikatskostnaden. Avslutningsvis behandlas regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad.

Avslag på propositionen

Mot regeringens förslag har två motioner väckts om att propositionen ska avslås. Gemensamt för de båda motionerna är att motionärerna anser att målet för elcertifikatssystemet ska utvidgas till 30 TWh ny förnybar el till 2020. I en annan motion har det framförts att elcertifikaten behöver ”utökas”.

Regeringens förslag innebär inte något annat mål för förnybar elproduktion i elcertifikatssystemet än det som riksdagen antog så sent som våren 2010, och det innehåller inte heller förslag om någon ändring i kvotkurvan. Enligt utskottets bedömning bör målet inte ändras nu. Målnivån i elcertifikatssystemet på 25 TWh ny förnybar el till 2020 är väl avvägd för att nå såväl förnybartdirektivets mål som det nationella målet för andelen förnybar energi. Avtalet mellan Sverige och Norge är utformat med hänsyn till det nuvarande svenska målet för förnybar elproduktion och den svenska kvotkurvas utformning. Det finns med det satta målet enligt utskottets mening goda förutsättningar för en utbyggnad av förnybar elproduktion.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:N3 (V, MP), 2011/12:N4 (S) samt 2011/12:N321 (S) i berörda delar.

Vattenkraften i elcertifikatssystemet

Utbyggnadsmöjligheterna för förnybar elproduktion har utvärderats i dialog mellan Sverige och Norge som ett led i förberedelsearbetet inför etableringen av en gemensam elcertifikatsmarknad. Den gemensamma uppfattningen är att fördelningen i produktionsslag mellan länderna vid ett gemensamt system bedöms ge utökad vattenkraft i framför allt Norge och utökad biobränslekraft i framför allt Sverige. Förutsättningarna för utökad vindkraftsproduktion bedöms vara ungefär lika i de båda länderna. Enligt utskottets uppfattning bör det därför finnas goda möjligheter för en utbyggnad av förnybar elproduktion i båda länderna.

Som utskottet tidigare framhållit bör de möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk och att bygga ut sådan vattenkraft som ingår i elcertifikatssystemet tas till vara. Samtidigt vill utskottet även denna gång betona att all eventuell utbyggnad av vattenkraften naturligtvis ska prövas enligt gällande lagar. Genom miljöprövningar kan de uppställda miljöpolitiska målsättningarna upprätthållas och skyddsvärda vattendrag

bevaras. Enligt utskottets mening bör vattenkraften inte undantas från systemet med elcertifikat. En av elcertifikatssystemets grundprinciper är att olika förnybara energikällor ska konkurrera med varandra så att den mest kostnadseffektiva elproduktionen byggs först.

När det gäller tidpunkterna för kontrollstationerna för elcertifikatssystemet gör utskottet samma bedömning som regeringen, dvs. att nästa kontrollstation bör genomföras som planerat senast vid utgången av 2015 och att kontrollstationer därefter bör äga rum vart fjärde år om inte Sverige och Norge kommer överens om något annat. Det är väsentligt att certifikatssystemet är stabilt och förutsägbart med regelbundna översyner vid tidpunkter som marknaden känner till.

Utskottet avstyrker sålunda motion 2011/12:N3 (V, MP) i berörd del.

Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft

När det gäller den småskaliga vattenkraften är det viktigt att de möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk tas till vara, och det kan fortsatt finnas ett stödbehov för befintliga småskaliga anläggningar som medför att kraven för dessa inte bör skärpas. Såsom utskottet framhållit i ställningstagandet under rubriken Vattenkraften i elcertifikatssystemet ska all eventuell utbyggnad av vattenkraften prövas enligt gällande lagar. I likhet med vad som anförs i propositionen anser utskottet att miljökrav bör ställas inom ramen för miljölagstiftningen och att det är olämpligt att nu föra in sådana bestämmelser i den nya lagen om elcertifikat. Tillsynen av att miljökraven för vattenverksamhet uppfylls ska utövas av de myndigheter som ansvarar för sådan tillsyn enligt miljölagstiftningen. I propositionen redogörs det dessutom för att det för närvarande pågår ett utredningsarbete inom Regeringskansliet när det gäller behovet av åtgärder i vatten som är påverkade av vattenkraft.

Utskottet avstyrker bifall till motionerna 2011/12:N372 (S) och 2011/12:N419 (MP), varav den förstnämnda i berörd del.

Särredovisning av elcertifikatskostnaden

Energimyndigheten fick i september 2011 i uppdrag att utreda om ett återinfört krav på särredovisning av elcertifikatskostnaden på elkonsumenternas faktura kan vara en lämplig åtgärd för att bl.a. öka elkonsumenternas kunskap och medvetenhet om elcertifikatssystemet. Utskottet anser att det nu saknas anledning att föregripa den utredningen och avstyrker därför motion 2011/12:N403 (SD).

Regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad

I propositionen föreslås en ny lag om elcertifikat och följdändringar i fyra andra lagar. Förslaget innebär bl.a. att det blir möjligt att ha en gemensam elcertifikatsmarknad med andra länder. Vidare föreslår regeringen att riksdagen ska godkänna ett avtal om en gemensam marknad för elcertifikat mellan Sverige och Norge.

En internationell handel bidrar till en bättre fungerande marknad med högre likviditet och ökad omsättning. Utskottet har som framgår av tidigare avsnitt bedömt att det saknas anledning att avslå propositionen eller att göra några tillkännagivanden med anledning av motionerna.

Utskottet anser att regeringens lagförslag bör genomföras av de skäl som regeringen anfört och att riksdagen ska godkänna avtalet mellan Sverige och Norge. Dock bör de redaktionella ändringar av 2 kap. 12 §, 4 kap. 8 §, 5 kap. 11 § samt 8 kap. 1 § i regeringens förslag till lag om elcertifikat göras som framgår av utskottets lagförslag i bilaga 3. Därutöver bör ett tillägg göras i 6 kap. 8 § så att även en avgift för kontoföring eller för registrering av överlåtelser av elcertifikat omfattas av paragrafens bestämmelser om att vissa uppräknade avgifter som inte har betalats efter betalningsuppsmaning ska lämnas till indrivning och så att verkställighet enligt utsökningsbalken får ske vid en sådan indrivning.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (S, MP, V)

av Lars Johansson (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S) och Lise Nordin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:N3 av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP) yrkande 1,

2011/12:N4 av Lars Johansson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2011/12:N321 av Matilda Ernkrans och Sara Karlsson (båda S) yrkande 2 och

bifaller delvis motion

2011/12:N3 av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP) yrkande 3.

Ställningstagande

För att uppnå en långsiktigt hållbar energiförsörjning i Sverige krävs en snabb utbyggnad av den förnybara energiproduktionen tillsammans med kraftfulla satsningar på energieffektivisering. I ett större elcertifikatssystem är det lättare att ta till vara den förnybara energin, och i grunden ställer vi oss därför positiva till att införa sådana gemensamma system med andra länder. Vi anser emellertid att utformningen av avtalet om ett gemensamt elcertifikatssystem med Norge innebär att Sverige låser fast sig vid målet om 25 TWh ny förnybar el fram till 2020. Möjligheterna att bygga ut ny förnybar energi i Sverige är enligt vår mening större än de 25 TWh till 2020 som riksdagen tidigare har beslutat om. Eftersom målen för en gemensam elcertifikatsmarknad är mer svårjusterade är det viktigt att målen tar höjd för en önskvärd utveckling vid införandet av systemet. Vi vill att målet för elcertifikatssystemet ska utvidgas till 30 TWh ny förnybar el till 2020 och att regeringen återkommer till riksdagen med ett nytt lagförslag som innehåller förslag till nya kvoter i elcertifikatssystemet som baseras på detta mål. På så sätt förstärks också elcertifikaten, vilket förespråkas i motion 2011/12:N321 (S).

Med hänvisning till det anförda tillstyrks helt eller delvis motionerna 2011/12:N3 (V, MP), 2011/12:N4 (S) samt 2011/12:N321 (S) i berörda delar. Av det sagda framgår att vi avstyrker propositionen.

2. Vattenkraften i elcertifikatssystemet, punkt 2 (MP, V) av Kent Persson (V) och Lise Nordin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N3 av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Syftet med elcertifikaten är att ge förutsättningar för en utbyggnad av förnybara energikällor som ännu inte är ekonomiskt lönsamma men som det är samhällsekonomiskt klokt att stödja för att få igång en marknad. På en gemensam elcertifikatsmarknad med Norge riskerar enligt vår uppfattning en stor volym norsk vattenkraft att absorbera huvuddelen av de elcertifikat som finns för att nå den gemensamma ambitionsnivån. Det strider mot elcertifikatssystemets grundprincip att ge stöd till ett energislag som vattenkraften som redan är ekonomiskt lönsam. Huvuddelen av den norska vattenkraften kan byggas utan stöd. En stor del av den norska vattenkraftsutbyggnaden kommer därför att översubventioneras, vilket innebär onödiga kostnader för elkonsumenterna. Dessutom riskerar en storskalig vattenkraftsutbyggnad att medföra att utbyggnaden av andra förnybara energikällor omöjliggörs eftersom dessa har högre produktionskostnader än de för vattenkraft.

Vidare anser vi att man även måste ta hänsyn till vattenkraftens påverkan på den lokala miljön och den biologiska mångfalden. Vi menar att det är kontraproduktivt att statligt stöd ges till utbyggnad av ett energislag som gör det svårare att nå andra miljömål. Propositionen utgör ett lämpligt tillfälle att revidera vattenkraftens roll i systemet. Det är rimligt att utifrån dagens kunskap upphöra med att ge stöd till ny vattenkraft som ger allvarliga konsekvenser för den biologiska mångfalden. Med anledning av dessa uppräknade faktorer anser vi att vattenkraften ska uteslutas ur elcertifikatssystemet.

Konkurrensvillkoren och andra osäkerhetsfaktorer bör klargöras innan en ny lag godtas. Avtalet ska vara konkurrensneutralt. I dag har Norge förmånligare villkor för nätanslutning än vad Sverige har, och detta har inte beaktats i avtalet. Det stärker enligt vår uppfattning farhågorna att merparten av investeringarna kommer att göras i Norge. Sammantaget kommer detta leda till att försörjningstryggheten i det svenska elsystemet

kommer att minska och att merparten av den förnybara elproduktionen kommer att ske i Norge. Det behövs dessutom enligt vår mening tätare kontrollstationer än vad regeringen föreslår för att se över om kvotkurvan behöver justeras och om utbyggnaden av överföringskapaciteten sker i takt med en ökad elproduktion.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag där dessa synpunkter beaktas. Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2011/12: N3 (V, MP) i berörd del.

3. Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft, punkt 3 (S)

av Lars Johansson (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S) och Ingela Nylund Watz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N372 av Krister Örnfjäder (S) yrkande 2 och avslår motion 2011/12:N419 av Helena Leander (MP).

Ställningstagande

Utbyggnad av vattenkraften ska prövas enligt gällande lagar, och miljökrav bör ställas inom ramen för miljölagstiftningen. Tillsynen av att miljökraven för vattenverksamhet uppfylls ska utövas av de myndigheter som ansvarar för sådan tillsyn enligt miljölagstiftningen. I propositionen redogörs det dessutom för att det för närvarande pågår ett utredningsarbete inom Regeringskansliet när det gäller behovet av åtgärder i vatten som är påverkade av vattenkraft. Mot denna bakgrund saknas det enligt vår mening skäl att bifalla motion 2011/12:N419 (MP).

När det gäller den småskaliga vattenkraften är det viktigt att de möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk tas till vara, och det kan även fortsatt finnas ett stödbehov för befintliga småskaliga anläggningar. Vi anser emellertid att produktionsökningar i befintliga småskaliga vattenkraftverk borde vara berättigade till elcertifikat om projekten inte har någon negativ påverkan på miljön. För att den småskaliga vattenkraften ska kunna betraktas som miljövänlig anser vi att det bör ställas krav på att de som producerar elen och får ta del av elcertifikaten också tar sitt ansvar för miljön. Till exempel skulle krav kunna ställas på att en fungerande s.k. faunapassage anläggs vid de småskaliga vattenkraftverk som blir elcertifikatsberättigande. Vad vi anført bör ges regeringen till känna.

Med det sagda tillstyrker vi motion 2011/12:N372 (S) i berörd del och avstyrker motion 2011/12:N419 (MP).

4. Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft, punkt 3 (MP, V)
av Kent Persson (V) och Lise Nordin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N419 av Helena Leander (MP) och avslår motion 2011/12:N372 av Krister Örnfjäder (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Liksom motionären i motion 2011/12:N419 (MP) anser vi att det inte är rimligt att stöd ges genom elcertifikatssystemet till vattenverksamheter som inte uppfyller grundläggande miljökrav. Om vattenkraften inte utesluts ur elcertifikatssystemet, anser vi att endast sådan vattenkraft som drivs med tillstånd som inkluderar moderna miljökrav bör vara berättigad till elcertifikatsstödet. Kraftverken ska alltså ha miljötillstånd som omfattar hela verksamheten enligt miljöbalken.

Vi anser inte att produktionsökningar i befintliga småskaliga vattenkraftverk bör vara berättigade till elcertifikat bara för att de som producerar elen vidtar vissa "miljöfrämjande" åtgärder i form av t.ex. anläggande av en s.k. faunapassage.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som beaktar vad vi anført. Med det sagda tillstyrks motion 2011/12:N419 (MP) och avstyrks motion 2011/12:N372 (S) i berörd del.

Särskilt yttrande

Regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad, punkt 5 (S, MP, V)

Lars Johansson (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S) och Lise Nordin (MP) anför:

Vi har yrkat avslag på propositionen och reservationsvis anfört våra skäl för detta. Med hänvisning till våra tidigare ställningstaganden i betänkandet har vi valt att inte delta i utskottets beslut under punkten om regeringens lagförslag och avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:155 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om elcertifikat.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
6. Riksdagen godkänner avtal mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om en gemensam marknad för elcertifikat.

Följdmotionerna

2011/12:N3 av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP):

1. Riksdagen avslår proposition 2010/11:155 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utesluta vattenkraften ur elcertifikatssystemet och klargöra konkurrensvillkoren och andra osäkerhetsfaktorer innan lagändringen godtas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att certifikatsystemet bör baseras på ett mål om minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55 TWh till 2030.

2011/12:N4 av Lars Johansson m.fl. (S):

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2010/11:155 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en ny proposition om ett gemensamt elcertifikatsystem som innebär mål om 30 TWh förnybar el fram till 2020.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:N321 av Matilda Ernkrans och Sara Karlsson (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utökning av elcertifikaten.

2011/12:N372 av Krister Örnfjäder (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att elcertifikat för småskalig vattenkraft bör ta hänsyn till behovet av en fungerande faunapassage.

2011/12:N403 av Lars Isovaara och Josef Fransson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om separat redovisning av avgift för elcertifikat.

2011/12:N419 av Helena Leander (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att eventuella elcertifikat för vattenkraft endast ska få gå till vattenkraft som drivs med tillstånd som omfattar hela verksamheten i enlighet med miljöbalken.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om elcertifikat

Härigenom föreskrivs följande

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el.

Definitioner m.m.

2 § I denna lag betyder:

1. *förnybar el*: elektricitet som produceras av förnybara energikällor eller torv,

2. *förnybar energikälla*: biobränsle, geotermisk energi, solenergi, vattenkraft, vindkraft och vågenergi,

3. *anläggning*: elproduktionsanläggning med en eller flera produktionsenheter bakom samma mätpunkt,

4. *elcertifikat*: bevis som har utfärdats enligt denna lag eller av en annan stat enligt en sådan internationell överenskommelse som avses i 5 §, och som innehåller uppgift om att förnybar el har producerats,

5. *kvotplikt*: skyldighet att inneha och annullera elcertifikat i förhållande till försäljning eller användning av el,

6. *beräkningsår*: det kalenderår som föregår den annullering som enligt 4 kap. 11 § sker den 1 april,

7. *elleverantör*: den som yrkesmässigt levererar el,

8. *elintensiv industri*: företag eller del av ett företag som utgör en egen verksamhet eller verksamhetsgren, där det

a) bedrivs och under de senaste tre åren har bedrivits industriell tillverkning i en process där det använts i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet,

b) bedrivs ny verksamhet med industriell tillverkning i en process där det används eller beräknas användas i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet, eller

c) bedrivs verksamhet för vilken avdrag får göras för skatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

9. *förädlingsvärde*: skillnaden mellan

– den elintensiva industrins intäkter från försålda varor och utförda tjänster, inräknat egna uttag, som ingår i företagets normala verksamhet (nettoomsättningen), förändring av varulager, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter samt ränteintäkter, och

– alla rörelsekostnader, inräknat avskrivningar och nedskrivningar på tillgångar, samt räntekostnader.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vad som avses med biobränsle i första stycket 2.

3 § Om flera produktionsenheter för vattenkraft eller vindkraft finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, får de, trots definitionen i 2 § första stycket 3, anses som separata anläggningar.

4 § Regeringen utser tillsynsmyndighet och kontoföringsmyndighet enligt denna lag.

Gemensamma elcertifikatsmarknader

5 § Elcertifikat som har utfärdats för produktion av förnybar el i en annan stat får användas för att uppfylla en kvotplikt enligt denna lag, om det svenska elcertifikatssystemet har samordnats med elcertifikatssystemet i den andra staten genom en internationell överenskommelse.

Om en gemensam elcertifikatsmarknad inrättas ska det elcertifikatsregister som avses i 3 kap. 1 § utformas så, att staternas elcertifikat kan överföras och annulleras elektroniskt i registret. Den prisinformation som avses i 3 kap. 16 § ska då beräknas utifrån uppgifter för den gemensamma elcertifikatsmarknaden.

2 kap. Tilldelning av elcertifikat

Godkännande av anläggning för tilldelning av elcertifikat

1 § För att tilldelas elcertifikat ska innehavaren av en anläggning skriftligen ansöka hos tillsynsmyndigheten om godkännande av anläggningen för tilldelning av elcertifikat. Denna ordning gäller såväl för nya anläggningar som vid produktionsökningar som avses i 8 § och ombyggnader som avses i 9 §.

Om förutsättningarna enligt detta kapitel är uppfyllda ska tillsynsmyndigheten besluta att godkänna anläggningen för tilldelning av elcertifikat.

Om myndigheten godkänner en anläggning för tilldelning av elcertifikat ska den samtidigt fastställa den period inom vilken elcertifikat får tilldelas.

Förutsättningar för godkännande för tilldelning av elcertifikat

2 § En anläggning ska kunna producera förnybar el och vara tagen i drift för att tilldelas elcertifikat.

3 § Elcertifikat får bara tilldelas för sådan förnybar el vars inmatade mängd och fördelning över tiden har mätts och rapporterats till kontoföringsmyndigheten.

Om inmatningen från anläggningen görs till ett elnät som används utan stöd av nätkoncession, ska innehavaren av anläggningen svara för mätningen och rapporteringen.

Innehavaren av en anläggning ska särskilt beräkna och rapportera elproduktion om

1. endast en del av elproduktionen i anläggningen berättigar till elcertifikat, eller
2. det följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 § 1.

Särskilda krav för el som produceras med flytande biobränsle

4 § När el produceras med sådana flytande biobränslen som avses i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena är att anse som hållbara enligt samma lag.

Särskilda krav för el som produceras med vattenkraft

5 § För el som produceras med vattenkraft får elcertifikat tilldelas endast för produktion i en anläggning som

1. tagits i drift första gången efter utgången av 2002,
2. var i drift den 1 maj 2003 och då hade en installerad effekt som inte var högre än 1 500 kilowatt, eller
3. tagits ur drift före den 1 juli 2001 och därefter tagits i drift efter utgången av 2002 om det har gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen ska anses som en ny anläggning.

Om en anläggning som avses i första stycket 1 har en installerad effekt som är högre än 1 500 kilowatt och produktionen vid anläggningen ersätter tidigare produktion, får elcertifikat tilldelas endast för produktionsökningar enligt 8 § första stycket.

Tilldelning enligt första stycket 3 ska ske i enlighet med 9 § tredje stycket.

6 § Elcertifikat får tilldelas för el som produceras med vattenkraft i en anläggning som inte omfattas av 5 §, om ett myndighetsbeslut, eller föreskrifter i annan lag eller förordning, ställer nya krav på hur verksamheten ska bedrivas eller hur anläggningen ska vara utformad och tillsynsmyndigheten finner att de nya kraven gör det omöjligt för innehavaren att bedriva en långsiktigt lönsam produktion vid anläggningen om innehavaren inte tilldelas elcertifikat.

Elcertifikat får också tilldelas för el som produceras med vattenkraft i en anläggning som inte omfattas av 5 §, om anläggningen har en installerad effekt om högst 15 megawatt och innehavaren avser att göra omfattande ombyggnader eller andra stora investeringar i anläggningen som, enligt tillsynsmyndighetens bedömning, inte kan leda till en långsiktigt lönsam produktion utan att innehavaren tilldelas elcertifikat.

Tilldelningsperioder

7 § För produktion av el i en anläggning som för första gången har tagits i drift efter den 30 april 2003 får elcertifikat tilldelas i högst femton år från tillsynsmyndighetens godkännande för tilldelning av elcertifikat.

För en anläggning som för första gången har tagits i drift före den 1 maj 2003 får elcertifikat tilldelas

1. för produktion till och med den 31 december 2014, om elen produceras med biobränsle, vattenkraft eller vindkraft och statligt bidrag till en investering eller ombyggnad i anläggningen har getts efter den

15 februari 1998 enligt ett program för vissa investeringar inom energiområdet, eller

2. i andra fall än de som avses i 1, för produktion till och med den 31 december 2012.

Tilldelning för produktionsökning

8 § I anläggningar där el produceras med vattenkraft får elcertifikat tilldelas för varaktiga produktionsökningar som genomförs efter den 30 april 2003.

För annan elproduktion får elcertifikat tilldelas för varaktiga produktionsökningar som genomförs efter den 31 december 2006 om produktionsökningen har skett till följd av investeringar i anläggningen.

Elcertifikat för produktionsökningar får tilldelas i högst femton år från den dag produktionen ökade.

Ny tilldelning efter ombyggnad

9 § Elcertifikat får tilldelas för produktionen i en anläggning vars produktion tidigare har tilldelats elcertifikat endast om det har gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar i anläggningen att den ska anses som en ny anläggning.

Om el har producerats med vattenkraft i en anläggning som har en installerad effekt som är högre än 1 500 kilowatt och produktionen i anläggningen tidigare har tilldelats elcertifikat för endast en varaktig produktionsökning, får elcertifikat tilldelas endast för produktionsökningar även om sådana omfattande ombyggnader som avses i första stycket har gjorts.

Tillsynsmyndigheten prövar om en anläggning ska anses som ny och fastställer i förekommande fall från vilket datum anläggningen är att anse som ny. Elcertifikat får tilldelas i högst femton år från den dag anläggningen är att anse som ny.

Förlängd tilldelningsperiod

10 § Om det funnits hinder för tilldelning av elcertifikat under en period, får tillsynsmyndigheten efter ansökan från innehavaren av anläggningen förlänga tilldelningsperioden med motsvarande period, om det finns synnerliga skäl.

Bortre gräns för tilldelning

11 § Elcertifikat får inte tilldelas för produktion av el efter utgången av år 2035.

Förhandsbesked

12 § Efter skriftlig ansökan från innehavaren av anläggningen ska tillsynsmyndigheten lämna förhandsbesked om möjligheten att få en anläggning godkänd för

1. tilldelning för återupptagen drift efter ombyggnad enligt 5 § första stycket 3,

2. tilldelning enligt 6 § första stycket 2,

3. tilldelning för produktionsökning enligt 8 §, eller

4. ny tilldelning efter ombyggnad enligt 9 §.

Ett förhandsbesked får förenas med villkor och är bindande vid en senare prövning av godkännande.

Bemyndigande

13 § Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om

1. mätning och rapportering enligt 3 §,

2. åtgärder och villkor för tilldelning av elcertifikat för produktionsökningar enligt 8 § eller för att en anläggning ska anses som ny enligt 5 § första stycket 3 eller 9 §.

3 kap. Kontoföring av elcertifikat

Elcertifikatsregister

1 § Kontoföringsmyndigheten ska föra ett elektroniskt register över elcertifikat.

Elcertifikatsregistret ska bestå av certifikatkonton som kontoföringsmyndigheten ska lägga upp för elcertifikatsberättigade innehavare av anläggningar samt för kvotpliktiga och deklarationsskyldiga.

Efter skriftlig ansökan ska kontoföringsmyndigheten lägga upp certifikatkonton för dem som inte omfattas av andra stycket.

Tilldelning av elcertifikat genom registrering

2 § Kontoföringsmyndigheten tilldelar elcertifikat. Elcertifikat tilldelas genom att certifikatet registreras på det certifikatkonto som tillhör den elcertifikatsberättigade innehavaren av en anläggning. Varje elcertifikat ska omfatta en megawattimme förnybar el och ha ett identifieringsnummer samt en uppgift om vilken dag det tilldelas anläggningens innehavare.

Registrering enligt första stycket ska ske snarast efter det att en rapport om den elcertifikatsberättigande elproduktionen har kommit in till kontoföringsmyndigheten.

Om tillsynsmyndigheten har fattat ett sådant beslut om nedsättning av tilldelning som avses i 5 kap. 7 § ska tilldelningen göras enligt beslutet.

Överlåtelse av elcertifikat

3 § När ett elcertifikat har överlåtits ska kontoföringsmyndigheten efter ansökan från överlåtaren snarast registrera överlåtelsen på förvärvarens certifikatkonto. Kontoföringsmyndigheten ska även registrera försäljningspriset för elcertifikatet och ange tidpunkten för registreringen.

Har förvärvaren ansökt om att det överlåtna certifikatet ska registreras på hans konto, ska en preliminär registrering av överlåtelsen göras på överlåtarens certifikatkonto, om registrering som avses i första stycket inte redan har skett. Kontoföringsmyndigheten ska därefter förelägga överlåtaren att yttra sig över ansökan inom två veckor från det att han fått del av föreläggandet. Om överlåtaren inte invänder mot ansökan inom denna tid eller gör invändning som uppenbart saknar fog, ska de överlåtna certifikaten registreras på förvärvarens konto.

Pantsättning av elcertifikat

4 § Om panträtt har upplåtits i ett elcertifikat ska kontoföringsmyndigheten efter ansökan från pantsättaren snarast registrera pantsättningen på pantsättarens certifikatkonto. Tidpunkten för registreringen ska anges.

Har panthavaren ansökt om att en pantsättning ska registreras, ska en preliminär registrering av pantsättningen göras på pantsättarens konto, om registrering som avses i första stycket inte redan har skett. Kontoföringsmyndigheten ska därefter förelägga pantsättaren att yttra sig över ansökan inom två veckor från det att han fått del av föreläggandet. Om pantsättaren inte invänder mot ansökan inom denna tid eller gör invändning som uppenbart saknar fog, ska pantsättningen slutligt registreras på pantsättarens konto.

5 § När en pantsättning av ett elcertifikat har upphört, ska kontoföringsmyndigheten efter ansökan från panthavaren snarast ta bort uppgiften om pantsättning från pantsättarens certifikatkonto. Tidpunkten för registreringen ska anges.

Har pantsättaren gjort en ansökan om att registreringen om pantsättningen ska tas bort, ska en preliminär registrering om att pantsättningen har upphört göras på pantsättarens konto, om registrering som avses i första stycket inte redan har skett. Kontoföringsmyndigheten ska därefter förelägga panthavaren att yttra sig över ansökan inom två veckor från det att han fått del av föreläggandet. Om panthavaren inte invänder mot ansökan inom denna tid eller gör invändning som uppenbart saknar fog, ska registreringen om pantsättningen tas bort.

Förfarandet vid ansökan om registrering i elcertifikatsregistret

6 § En ansökan om registrering i elcertifikatsregistret ska göras skriftligen på ett formulär som tillhandahålls av kontoföringsmyndigheten och innehålla de uppgifter som anges på formuläret.

7 § Om en ansökan om registrering i elcertifikatsregistret inte görs skriftligen på ett formulär som avses i 6 §, ska kontoföringsmyndigheten avvisa den.

Om formuläret är ofullständigt ifyllt ska sökanden föreläggas att komplettera ansökan.

Om kontoföringsmyndigheten har förelagt en sökande att komplettera en sådan ansökan som avses i 3–5 §§, ska myndigheten göra en preliminär registrering av uppgifter om överlåtelse eller pantsättning på certifikatkontot. Slutlig registrering ska göras när samtliga uppgifter har kommit in.

8 § Kontoföringsmyndigheten ska avslå en ansökan om registrering i elcertifikatsregistret om

1. en överlåtare, pantsättare eller panthavare gjort en invändning enligt 3 § andra stycket, 4 § andra stycket eller 5 § andra stycket och det inte är uppenbart att invändningen saknar fog,
2. ett föreläggande enligt 7 § andra stycket inte följs,
3. ansökan avser överlåtelse av ett elcertifikat som pantsättning är registrerad för, eller
4. den registrering som ansökan avser inte är förenlig med en befintlig registrering enligt 4 eller 9 §.

Registrering av underrättelse

9 § Om kontoföringsmyndigheten har underrättats om att en innehavare av ett certifikatkonto gått i konkurs, ska detta registreras på certifikatkontot. Detsamma gäller om myndigheten har underrättats om att ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt denna lag har utmätts, belagts med kvarstad eller blivit föremål för betalningssäkring.

När kontoföringsmyndigheten har underrättats om att ett konkursbeslut upphävts, att en konkurs avslutats eller att en sådan åtgärd som avses i första stycket har upphävts eller återgått, ska en sådan registrering som nämns i första stycket tas bort.

Rättsverkan av en registrering

10 § En innehavare av ett certifikatkonto får, med de begränsningar som framgår av registreringar på kontot, förfoga över de elcertifikat som finns registrerade på kontot.

11 § Om samma elcertifikat har överlåtits till flera var för sig, har den överlåtelse företrädare som registrerades först. Registreringen ger dock inte en överlåtelse företrädare framför en tidigare överlåtelse om förvärvaren kände till eller borde ha känt till den tidigare överlåtelsen, när överlåtelsen registrerades. Detta gäller även förvärv genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller liknande förvärvssätt, när det gäller företrädet mellan ett sådant förvärv och en annan överlåtelse.

Vid tillämpningen av första stycket ska en preliminär registrering ha samma rättsverkan som en slutlig registrering.

12 § Har ett elcertifikat i annat fall än som avses i 11 § överlåtits av någon som inte ägde det, blir överlåtelsen giltig om certifikatet var registrerat på överlåtarens certifikatkonto vid tidpunkten för överlåtelsen och överlåtelsen har registrerats samt förvärvaren då varken kände till eller borde ha känt till att överlåtaren inte ägde certifikatet. Detta gäller även vid överlåtelse från den som ägde elcertifikatet, om han inte hade rätt att förfoga över det genom överlåtelse.

Vid tillämpningen av första stycket ska en preliminär registrering ha samma rättsverkan som en slutlig registrering.

13 § En pantsättning av ett elcertifikat behandlas på samma sätt som en överlåtelse vid tillämpningen av 11 och 12 §§.

Underrättelse till kontohavaren

14 § När kontoföringsmyndigheten gjort en registrering på ett certifikatkonto, ska certifikatkontohavaren skriftligen underrättas om det.

Senast vid januari månads utgång varje år ska kontoföringsmyndigheten underrätta kontohavaren om innehållet på dennes konto per den 31 december föregående kalenderår.

Rättelse av uppgift på certifikatkonto

15 § En uppgift på ett certifikatkonto ska rättas, om den innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Den vars rätt berörs ska ges möjlighet att yttra sig, om inte rättelsen är till förmån för denne eller yttrandet annars är uppenbart obehövt.

Offentliggörande av information

16 § Kontoföringsmyndigheten ska fortlöpande offentliggöra information om överlåtelser av elcertifikat. Informationen ska avse tidpunkten för överlåtelsen, antalet överlåtna elcertifikat och priset för elcertifikaten. Myndigheten ska vidare fortlöpande offentliggöra dels det volymvägda medelvärdet av priset på elcertifikaten under de närmast föregående tolv månaderna, dels antalet elcertifikat som tilldelats elproducenter under samma period.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om framtagande och offentliggörande av information och om beräkning av det volymvägda medelvärdet av priset på elcertifikaten enligt första stycket.

Behandling av personuppgifter

17 § Om inget annat följer av denna lag eller av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, tillämpas personuppgiftslagen (1998:204) vid behandling av personuppgifter när elcertifikat kontoförs i elcertifikatsregistret.

Kontoföringsmyndigheten är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen för den behandling av personuppgifter som utförs i elcertifikatsregistret.

18 § I fråga om personuppgifter ska registret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet för vilken stat eller kommun ansvarar enligt lag eller annan författning och som
 - a) avser elcertifikat som registreras i elcertifikatsregistret,
 - b) för att kunna fullgöras förutsätter tillgång till information om elcertifikat, eller
 - c) avser fullgörande av underrättelseskyldighet,
2. omsättning av elcertifikat, och
3. affärsverksamhet, kreditgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där information om elcertifikat utgör underlag för prövningar eller beslut.

19 § Kontoföringsmyndigheten ska på begäran lämna ut uppgifter i elcertifikatsregistret till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får ha direktåtkomst till elcertifikatsregistret.

4 kap. Kvotplikt

Kvotpliktiga aktörer

1 § Kvotpliktiga är

1. elleverantörer,
2. elanvändare som använder el som de själva producerat om mängden använd el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och har producerats i en anläggning med en installerad effekt som är högre än 50 kilowatt,
3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen, och
4. elintensiva industrier som har registrerats.

Kvotplikten inträder när

1. en elleverantör börjar leverera el,
2. en elanvändare börjar använda el som avses i första stycket 2 eller 3, eller
3. en elintensiv industri har registrerats.

Kvotplikten upphör när

1. en elleverantör upphör att leverera el,
2. en elanvändare upphör att använda el som avses i första stycket 2 eller 3, eller
3. en elintensiv industri har avregistrerats.

Kvotpliktens innebörd

2 § Den som har varit kvotpliktig under beräkningsåret ska den 1 april året därefter inneha elcertifikat för annullering i förhållande till sin försäljning respektive användning av el under beräkningsåret.

Deklarationskyldighet

3 § Den som har varit kvotpliktig under beräkningsåret ska senast den 1 mars året därefter skriftligen i en deklARATION till tillsynsmyndigheten lämna uppgifter om den el som ska ligga till grund för beräkningen av kvotplikten enligt 4 § och den el som inte ska beaktas enligt 5 § samt det antal elcertifikat som ska annulleras.

Kvotpliktens omfattning

4 § Kvotplikten beräknas enligt vad som framgår av följande tabell.

Beräkningsår för kvotplikt	Antal elcertifikat per såld eller använd MWh el
2003	0,074
2004	0,081
2005	0,104
2006	0,126
2007	0,151
2008	0,163
2009	0,170
2010	0,179
2011	0,179
2012	0,179
2013	0,135
2014	0,142
2015	0,143
2016	0,144
2017	0,152
2018	0,168
2019	0,181
2020	0,195
2021	0,190
2022	0,180
2023	0,170
2024	0,161
2025	0,149
2026	0,137
2027	0,124
2028	0,107
2029	0,092
2030	0,076
2031	0,061
2032	0,045
2033	0,028
2034	0,012
2035	0,008

Om den beräknade kvotplikten inte omfattar elcertifikat till ett heltal, ska antalet avrundas till närmaste heltal.

Vid beräkningen av elleverantörens kvotplikt ska försäljningen av el anses motsvara den mängd el som elleverantören har fakturerat elanvändare under beräkningsåret.

Vid beräkningen av en elanvändares kvotplikt ska den del av användningen som består av el som köpts från en elleverantör anses motsvara den mängd el som elanvändaren fakturerats för under beräkningsåret.

5 § Vid beräkning av kvotplikten beaktas inte el som

1. matats in på det elektriska nätet i syfte att upprätthålla nätets funktion (förlustel),

2. en elleverantör har levererat till en elanvändare utan ersättning i enlighet med ett avtal om intrångsersättning, om leveransen sker vid en lägre effekt än 50 kilowatt (frikraft),

3. har använts i den industriella tillverkningsprocessen i en registrerad sådan elintensiv industri som avses i 1 kap. 2 § första stycket 8 a eller b,

4. får dras av enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi, om elen har använts i en registrerad sådan elintensiv industri som avses i 1 kap. 2 § första stycket 8 c,

5. en elanvändare själv har producerat och använt, i en anläggning som har en installerad effekt om högst 50 kilowatt,

6. har använts i produktionen av el (hjälpkraft), eller

7. en elanvändare själv har producerat och använt, om den använda mängden el inte uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår.

Om kvotplikten för en elintensiv industri endast omfattar sådan el som inte ska beaktas enligt första stycket 3 eller 4 och övrig el inte överstiger 60 megawattimmar per år, beaktas inte heller den övriga elen vid beräkning av kvotplikten.

Registrering av kvotplikt

6 § Den som är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 ska skriftligen anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska ske senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde. Tillsynsmyndigheten ska registrera den kvotpliktige.

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 utan att ha gjort en anmälan om det ska myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering sker, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om registrering gäller omedelbart.

7 § Tillsynsmyndigheten ska efter skriftlig ansökan registrera en elintensiv industri som kvotpliktig.

Avregistrering av kvotplikt

8 § Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering sker, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om avregistrering gäller omedelbart.

9 § Tillsynsmyndigheten ska avregistrera en industri som inte längre är en elintensiv industri.

Tillsynsmyndigheten ska även avregistrera en elintensiv industri om registreringen baserats på oriktiga eller vilseledande uppgifter eller om dess företrädare begär det.

Ett beslut om avregistrering gäller omedelbart.

Annulering av elcertifikat

10 § Tillsynsmyndigheten beslutar hur många elcertifikat som ska annulleras. Om tillsynsmyndigheten beslutar om annullering av fler elcertifikat än den kvotpliktige uppgett i sin deklARATION, ska det över-skjutande antalet elcertifikat registreras som låsta på certifikatkontot i avvaktan på lagakraftvunnet beslut om hur många elcertifikat som ska annulleras.

Tillsynsmyndigheten ska lämna uppgift till kontoföringsmyndigheten om det antal elcertifikat som ska annulleras eller registreras som låsta.

11 § Kontoföringsmyndigheten ska den 1 april varje år annullera eller låsa det antal elcertifikat som tillsynsmyndigheten lämnar uppgift om.

Annulering eller låsning får inte ske av elcertifikat som har

1. pantsatts enligt en preliminär eller slutlig registrering på kontot,
2. utmätts, belagts med kvarstad eller blivit föremål för betalnings-säkring, eller
3. överlåtit enligt en preliminär registrering på kontot.

Kontoföringsmyndigheten ska, i förekommande fall, annullera elcertifikat som är låsta när ett beslut om hur många elcertifikat som ska annulleras har vunnit laga kraft.

Bemyndigande

12 § Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om

1. undantag från deklarationsskyldighet som avses i 3 §,
2. registrering enligt 7 §, och
3. avregistrering enligt 9 §.

5 kap. Tillsyn

1 § Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över att denna lag och de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen följs. Tillsynen omfattar dock inte kontoföringsmyndigheten.

Tillsynsmyndighetens befogenheter

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

3 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för tillsynen.

Ett föreläggande får förenas med vite.

4 § Tillsynsmyndigheten ska på begäran få tillträde till anläggningar samt lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning som behövs för tillsynen. Denna rätt omfattar inte bostäder.

Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för tillsynen.

5 § Om det finns anledning anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får han inte föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Återkallelse av godkännande och av förhandsbesked

6 § Tillsynsmyndigheten ska återkalla ett godkännande för tilldelning av elcertifikat om

1. anläggningen inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande, eller

2. ett godkännande har lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter i en ansökan om godkännande och dessa har haft betydelse för rätten att tilldelas elcertifikat.

Tillsynsmyndigheten ska återkalla ett förhandsbesked om

1. de förutsättningar som låg till grund för beskedet har ändrats, eller

2. förhandsbeskedet har lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter och dessa har haft betydelse för ärendets avgörande.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

Nedsättning av tilldelning av elcertifikat

7 § Om tillsynsmyndigheten finner att produktion av el som rapporteras enligt 2 kap. 3 § tredje stycket inte berättigar till elcertifikat i den omfattning som rapporterats, ska myndigheten besluta om nedsättning av tilldelning av elcertifikat och underrätta kontoföringsmyndigheten.

Ett beslut om nedsättning gäller omedelbart.

Bevarande av underlag

8 § Den som är eller har varit kvotpliktig ska genom räkenskaper, anteckningar eller på annat sätt se till att det finns underlag för att styrka uppgifter som lämnats om den el som ligger till grund för beräkningen av kvotplikt enligt 4 kap. 4 § och den el som inte ska beaktas enligt 4 kap. 5 §.

Underlaget ska bevaras i sju år efter utgången av året efter beräkningsåret.

Vissa särskilda skyldigheter

9 § Om den som är deklarationsskyldig enligt 4 kap. 3 § inte lämnar en deklaration i rätt tid, eller lämnar en deklaration som är ofullständig, får tillsynsmyndigheten förelägga den deklarationsskyldige att lämna en deklaration eller göra de kompletteringar som behövs. Tillsynsmyndigheten får också förelägga den deklarationsskyldige att lämna uppgifter och visa upp handlingar i den utsträckning som behövs för kontroll av att deklarationen är korrekt. Ett föreläggande får förenas med vite.

10 § En innehavare av nätkoncession är skyldig att på begäran av tillsynsmyndigheten lämna uppgifter om den överföring av el som skett till elanvändare som avses i 4 kap. 1 § 2 eller 3.

Om begärda uppgifter inte lämnas får tillsynsmyndigheten förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna. Ett föreläggande får förenas med vite.

11 § Innehavaren av en anläggning samt elleverantörer ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de statistikuppgifter som myndigheten behöver.

Om begärda uppgifter inte lämnas får tillsynsmyndigheten förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna. En föreläggande får förenas med vite.

6 kap. Avgifter

Kvotpliktsavgift

1 § Den som är kvotpliktig ska till staten betala en särskild avgift (kvotpliktsavgift), om

1. den kvotpliktige i sin deklaration enligt 4 kap. 3 § har angett ett mindre antal elcertifikat än som omfattas av kvotplikten, eller

2. det antal elcertifikat som enligt tillsynsmyndighetens beslut omfattas av kvotplikten inte har kunnat annulleras eller låsas på den kvotpliktiges certifikatkonto.

Kvotpliktsavgiften beräknas per elcertifikat som enligt första stycket inte annullerats på den kvotpliktiges certifikatkonto och uppgår till 150 procent av det volymvägda medelvärdet av elcertifikatspriset under perioden från och med den 1 april beräkningsåret till och med den 31 mars påföljande år.

Kvotpliktsavgift får inte beslutas för elcertifikat som är registrerade som låsta enligt 4 kap. 11 § första stycket.

2 § Tillsynsmyndigheten prövar frågor om kvotpliktsavgift. Myndigheten ska besluta om kvotpliktsavgift senast den 1 september året efter beräkningsåret. Om myndigheten inte har fattat beslut inom den angivna tiden, faller frågan om kvotpliktsavgift.

3 § Om den kvotpliktige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter av betydelse för kvotpliktens omfattning i en deklaration eller en ansökan om registrering, får tillsynsmyndigheten efter den 1 september

året efter beräkningsåret ålägga denne kvotpliktsavgift eller ändra avgiftens storlek. Ett sådant beslut får dock inte meddelas efter utgången av det femte året efter det kalenderår då beslut skulle ha fattats enligt 2 §.

4 § Tillsynsmyndigheten får, efter ansökan av den kvotpliktige, sätta ned kvotpliktsavgiften om det finns synnerliga skäl för det.

Sanktionsavgift

5 § En innehavare av en anläggning ska betala en sanktionsavgift till staten för de elcertifikat som felaktigt har tilldelats innehavaren, om tilldelningen gjorts på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter som lämnats

1. i en ansökan om godkännande enligt 2 kap. 1 §,
2. vid rapportering enligt 2 kap. 3 § andra och tredje styckena, eller
3. i en ansökan om förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 §.

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om sanktionsavgift. Avgiften ska beräknas enligt 1 § andra stycket. Perioden för beräkning av elcertifikatspriset ska dock vara den tolv månadersperiod som föregår dagen för beslutet. Ett beslut om sanktionsavgift får inte avse elcertifikat som har tilldelats anläggningens innehavare mer än två år före tillsynsmyndighetens beslut.

Förseningsavgift

6 § Om en deklARATION som avses i 4 kap. 3 § inte lämnas i rätt tid, ska den deklARATIONSSKYLDIGE betala en förseningsavgift med 1 000 kronor till staten. Tillsynsmyndigheten prövar frågor om förseningsavgift.

Den deklARATIONSSKYLDIGE ska befrias från förseningsavgift, om det med hänsyn till omständigheter som den deklARATIONSSKYLDIGE inte har kunnat råda över framstår som ursäktligt att deklARATIONEN inte lämnats i rätt tid eller om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den.

Avgifter för ärendehandläggning

7 § För kontoföring och registrering av överlåtelser av elcertifikat får kontoföringsmyndigheten ta ut avgifter. Någon avgift får dock inte tas ut för registrering som sker när elcertifikat annulleras eller tilldelas en innehavare av en anläggning.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för kontoföring och registrering av överlåtelser av elcertifikat.

Indrivning

8 § Om en kvotpliktsavgift, sanktionsavgift eller förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppmaning, ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

7 kap. Straff och skadestånd

Straff

1 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtliga

1. bryter mot skyldigheten att göra en anmälan enligt 4 kap. 6 § första stycket eller, när det gäller elanvändare, 4 kap. 8 § första stycket, eller

2. i en deklARATION som avses i 4 kap. 3 § lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift om mängden såld, använd eller producerad el.

Är ett brott som avses i första stycket att anse som grovt, ska dömas till fängelse i högst två år. I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

2 § Till böter döms den som uppsåtliga eller av oaktsamhet lämnar en oriktig uppgift till kontoföringsmyndigheten i en ansökan enligt 3 kap.

3 § första stycket om det pris till vilket elcertifikat har överlåtits. I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

3 § Ansvar enligt denna lag döms inte ut om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

4 § Den som inte har följt ett vitesföreläggande döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Skadestånd

5 § Den som lider skada på grund av ett tekniskt fel i elcertifikatsregistret har rätt till ersättning av staten.

Ersättningen ska sättas ned med skäligt belopp eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

6 § En ägare eller rättighetshavare som drabbas av skada till följd av ett beslut om rättelse enligt 3 kap. 15 § har rätt till ersättning av staten. Ersättning lämnas dock inte om den skadelidande med hänsyn till felets art eller andra omständigheter hade bort inse att det förekommit fel.

7 § Utöver vad som föreskrivs om ersättning i 5 och 6 §§ gäller bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

8 § Staten företräds i ärenden om ersättning enligt 5 och 6 §§ av den myndighet som regeringen bestämmer.

8 kap. Överklagande

1 § Beslut av tillsynsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. godkännande enligt 2 kap. 1 § och förhandsbesked enligt 2 kap. 12 §,
2. förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 §,
3. registrering enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
4. avregistrering enligt 4 kap. 8 och 9 §§,
5. annullering av elcertifikat enligt 4 kap. 10 §,
6. föreläggande som har förenats med vite enligt 5 kap. 3 §,
7. återkallelse av godkännande och av förhandsbesked enligt 5 kap. 6 §,
8. nedsättning av tilldelning av elcertifikat enligt 5 kap. 7 §,
9. föreläggande som har förenats med vite enligt 5 kap. 9 §,
10. begäran som förenats med vite enligt 5 kap. 10 och 11 §§,
11. kvotpliktsavgift enligt 6 kap. 1 § och nedsättning av kvotpliktsavgift enligt 6 kap. 4 §,
12. sanktionsavgift enligt 6 kap. 5 §, och
13. förseningsavgift enligt 6 kap. 6 §.

2 § Beslut av kontoföringsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. tilldelning av elcertifikat enligt 3 kap. 2 § första och andra styckena,
2. registrering enligt 3 kap. 3–5 §§,
3. avvisning enligt 3 kap. 7 §,
4. avslag enligt 3 kap. 8 §, och
5. rättelse enligt 3 kap. 15 §.

3 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

4 § Övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 då lagen (2003:113) om elcertifikat ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om tilldelning av elcertifikat för produktion av el med vattenkraft, om beslut om de tillstånd som krävs för verksamheten enligt 11 kap. miljöbalken har vunnit laga kraft vid ikraftträdandet.

3. Ett beslut att godkänna en anläggning som producerar el med vattenkraft, eller ett förhandsbesked om möjligheten att få en anläggning för sådan produktion godkänd, som har meddelats före ikraftträdandet får inte återkallas enligt 5 kap. 6 § första stycket 1 och andra stycket 1 i den nya lagen på grund av att anläggningen inte uppfyller de krav som föreskrivs i 2 kap. 5 § första stycket 3 och andra stycket samt 9 § andra stycket i den nya lagen.

2 Förslag till lag om ändring utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 30 § och 6 kap. 2 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

4 kap. 30 §

Nuvarande lydelse

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om ej annat följer av andra, fjärde eller femte stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning av här i landet registrerat skepp eller luftfartyg, intecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför inte förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, *skall* den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i landet registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i ett annat land innan det har tagits om hand av kronofogdemyndigheten, *skall* den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av fast egendom eller av luftfartyg i vilket en rättighet skrivits in i inskrivningsregistret för luftfartyg ger företräde framför rättighet i egendomen, om ärende angående anteckning om utmätningen tas upp senast på den inskrivningsdag då inskrivning av rättigheten söks.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. i nämnda lag inträder förmånsrätten i stället genom underrättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2003:113) om elcertifikat* medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Detsamma gäller för en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter*.

Föreslagen lydelse

Utmätning av här i landet registrerat skepp eller luftfartyg, intecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför inte förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, *ska* den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i landet registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i ett annat land innan det har tagits om hand av kronofogdemyndigheten, *ska* den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2011:000) om elcertifikat* medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Detsamma gäller för en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter*.

6 kap.**2 §**

Pengar samt löpande skuldebrev och annan handling, vars uppvisande utgör villkor för rätt att kräva betalning eller begära att någon annan förpliktelse fullgörs, ska tas i förvar.

Utmäts pantbrev i skepp eller fastighet eller skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg hos den intecknade egendomens ägare, ska pantbrevet eller inteckningshandlingen tas i förvar. Om beslutet om utmätning av pantbrev avser ett datapantbrev, ska Kronofogdemyndigheten begära att den statliga lantmäterimyndigheten beslutar att sådana registreringsåtgärder som anges i 7–8 §§ lagen (1994:448) om pantbrevsregister inte får vidtas eller att den statliga lantmäterimyndigheten utfärdar ett skriftligt pantbrev enligt 8 § nämnda lag.

Om det kan antas att en sådan handling som avses i första eller andra stycket undanhålls eller har förkommit, ska i stället sekundogäldenären eller annan förpliktad meddelas förbud att fullgöra sin förpliktelse till annan än Kronofogdemyndigheten eller den som myndigheten anvisar.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument ska säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. nämnda lag, ska säkerställandet i stället ske genom under rättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2003:113) om elcertifikat* ska säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Detsamma gäller vid utmätning av en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter*.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2011:000) om elcertifikat* ska säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Detsamma gäller vid utmätning av en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

3 Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

Härigenom föreskrivs att 4 § förmånsrättslagen (1970:979) ska ha följande lydelse.

4 §

Nuvarande lydelse

Förmånsrätt följer med

1. sjöpanträtt och luftpanträtt,
2. handpanträtt och rätt att kvarhålla lös egendom till säkerhet för fordran (retentionsrätt), panträtt på grund av registrering eller under rättelse enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument samt panträtt på grund av registrering enligt *lagen (2003:113) om elcertifikat*,

Föreslagen lydelse

2. handpanträtt och rätt att kvarhålla lös egendom till säkerhet för fordran (retentionsrätt), panträtt på grund av registrering eller under rättelse enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument samt panträtt på grund av registrering enligt *lagen (2011:000) om elcertifikat*,

3. panträtt på grund av inteckning i skepp eller skeppsbygge eller i luftfartyg och reservdelar till luftfartyg,

4. registrering av båtbyggnadsförskott enligt lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 22 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

17 kap. 22 a §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>Elcertifikat behandlas som lagertillgångar om den skattskyldige</p> <p>1. innehar en sådan anläggning som berättigar den skattskyldige att bli tilldelad elcertifikat enligt 2 kap. <i>lagen (2003:113) om elcertifikat</i>, eller</p> <p>2. i näringsverksamhet är kvotpliktig enligt 4 kap. <i>lagen om elcertifikat</i>.</p>	<p>1. innehar en sådan anläggning som berättigar den skattskyldige att bli tilldelad elcertifikat enligt 2 kap. <i>lagen (2011:000) om elcertifikat</i>, eller</p> <p>2. i näringsverksamhet är kvotpliktig enligt 4 kap. <i>lagen om elcertifikat</i>.</p>
--	---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 31 kap. 10 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

31 kap.
10 §

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller i verksamhet som avser förändring av elcertifikatsregistret enligt *lagen (2003:113) om elcertifikat* för uppgift som lämnar eller bidrar till upplysning om ställningen på ett certifikatkonto, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att kontoinnehavaren lider skada.

Föreslagen lydelse

Sekretess gäller i verksamhet som avser förändring av elcertifikatsregistret enligt *lagen (2011:000) om elcertifikat* för uppgift som lämnar eller bidrar till upplysning om ställningen på ett certifikatkonto, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att kontoinnehavaren lider skada.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändringar i regeringens förslag till lag om elcertifikat

*Regeringens förslag**Utskottets förslag***2 kap.**

12 §

Efter skriftlig ansökan från innehavaren av anläggningen ska tillsynsmyndigheten lämna förhandsbesked om möjligheten att få en anläggning godkänd för

1. tilldelning för återupptagen drift efter ombyggnad enligt 5 § första stycket 3,

2. tilldelning enligt 6 § *första stycket 2*,

3. tilldelning för produktionsökning enligt 8 §, eller

4. ny tilldelning efter ombyggnad enligt 9 §.

Ett förhandsbesked får förenas med villkor och är bindande vid en senare prövning av godkännande.

Efter skriftlig ansökan från innehavaren av anläggningen ska tillsynsmyndigheten lämna förhandsbesked om möjligheten att få en anläggning godkänd för

1. tilldelning för återupptagen drift efter ombyggnad enligt 5 § första stycket 3,

2. tilldelning enligt 6 § *andra stycket*,

3. tilldelning för produktionsökning enligt 8 §, eller

4. ny tilldelning efter ombyggnad enligt 9 §.

4 kap.

8 §

Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering sker, ska den som berörs av åtgärden få yttra sig.

Ett beslut om avregistrering gäller omedelbart.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta *att* någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering sker, ska den som berörs av åtgärden få yttra sig.

5 kap.

11 §

Innehavaren av en anläggning samt elleverantörer ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de statistikuppgifter som myndigheten behöver.

Om begärda uppgifter inte lämnas får tillsynsmyndigheten förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna. *En* föreläggande får förenas med vite.

Om begärda uppgifter inte lämnas får tillsynsmyndigheten förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna. *Ett* föreläggande får förenas med vite.

6 kap.

8 §

Om en kvotpliktsavgift, sanktionsavgift eller förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppläggning, ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Om en kvotpliktsavgift, sanktionsavgift eller förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppläggning, ska avgiften lämnas för indrivning. *Detsamma gäller för en avgift för kontoföring eller för en avgift för registrering av överlåtelse av elcertifikat.* Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

8 kap.

1 §

Beslut av tillsynsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. godkännande enligt 2 kap. 1 § och förhandsbesked enligt 2 kap. 12 §,
2. förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 §,
3. registrering enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
4. avregistrering enligt 4 kap. 8 och 9 §§,
5. annullering av elcertifikat enligt 4 kap. 10 §,
6. föreläggande som har förenats med vite enligt 5 kap. 3 §,
7. återkallelse av godkännande och av förhandsbesked enligt 5 kap. 6 §,
8. nedsättning av tilldelning av elcertifikat enligt 5 kap. 7 §,
9. föreläggande som har förenats med vite enligt 5 kap. 9 §,
10. *begäran som förenats med vite enligt 5 kap. 10 och 11 §§,*
11. kvotpliktsavgift enligt 6 kap. 1 § och nedsättning av kvotpliktsavgift enligt 6 kap. 4 §,
12. sanktionsavgift enligt 6 kap. 5 §, och
13. förseningsavgift enligt 6 kap. 6 §.

Beslut av tillsynsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. godkännande enligt 2 kap. 1 § och förhandsbesked enligt 2 kap. 12 §,
2. förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 §,
3. registrering enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
4. avregistrering enligt 4 kap. 8 och 9 §§,
5. annullering av elcertifikat enligt 4 kap. 10 §,
6. föreläggande som har förenats med vite enligt 5 kap. 3 §,
7. återkallelse av godkännande och av förhandsbesked enligt 5 kap. 6 §,
8. nedsättning av tilldelning av elcertifikat enligt 5 kap. 7 §,
9. föreläggande som har förenats med vite enligt 5 kap. 9–11 §§,
10. kvotpliktsavgift enligt 6 kap. 1 § och nedsättning av kvotpliktsavgift enligt 6 kap. 4 §,
11. sanktionsavgift enligt 6 kap. 5 §, och
12. förseningsavgift enligt 6 kap. 6 §.